

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Wiszkidenszky és Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Stadler Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránt indított perében, amelybe a Zafir, Kristóf és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt ...beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2009. július 3. napján kelt 22.G.41.720/2008/10. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 847.860,- (Nyolcszáznegyvenhétezer-nyolcszázhatvan) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a **M.P.** Kft.-ben fennálló 51 %-os üzletrészt az alperes nyilvános privatizációs pályázat keretében kívánta értékesíteni. A pályázat nyertese és az alperes 2005. augusztus 29-én megkötötték az üzletrész-átruházási szerződést; az alperes mint eladó az aláírást

követően felhívta a jogosultakat, hogy nyilatkozzanak az elővásárlási jog gyakorlásával kapcsolatban.

A felperes és az alperesi beavatkozó (mint a kft. tagjai) bejelentették, hogy élni kívánnak elővásárlási jogukkal, utóbbi oly módon, hogy annak gyakorlására egyik leányvállalatát a M.T. Kft.-t jelölte ki. Az alperes mint eladó 2005. október 6-án értesítette a felperest arról, hogy a beavatkozó leányvállalatával kötötte meg az üzletrész-átruházási szerződést.

A felperes a Fővárosi Bíróságon peres eljárást kezdeményezett a beavatkozó és a M.T. Kft. ellen annak megállapítása iránt, hogy a közöttük létrejött üzletrész-átruházási szerződés vele szemben hatálytalan, illetve, hogy a szerződés az alperes mint eladó és a felperes mint vevő között jött létre.

A Fővárosi Bíróság az ítéletében a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla a 2007. május 3. napján kelt jogerős ítéletével a Fővárosi Bíróság által hozott ítéletet részben megváltoztatta, és megállapította, hogy az üzletrész-átruházási szerződés 2005. október 15-i hatállyal a felperes és az alperes között jött létre. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 9.000.000,- Ft perköltséget.

Ennek a kötelezettségének az alperes eleget tett. 2007. június 12. napján az üzletrész ellenértékeként a felperes az alperes részére 600.000.000,- Ft-ot megfizetett.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a 2008. február 11-én kelt ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

A felperes felszólította az alperest, hogy a tartozatlanul, ellenszolgáltatás nélkül megfizetett tőke összegét utalja vissza részére, és fizesse meg annak kamatait.

Az alperes a felperes bankszámlájára 2008. április 11-én 591.000.000,- Ft-ot utalt át, azzal, hogy az összegbe beszámította a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete alapján általa a felperes részére megfizetett, de részére visszajáró 9.000.000,- Ft perköltséget.

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 38.522.630,- Ft tőke, és annak 2008. április 12. napjától kezdődően járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére. Ptk. 361. § (2) bekezdésére, a Ptk. 363. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 195. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a jogalap nélküli birtokos köteles kiadni a dolog meglévő hasznait. Az alperes részére a felperes által átadott pénzeszköz mint dolog haszna a kamat.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Vitatta a felperes által alkalmazott elszámolást, figyelemmel arra, hogy a felek között kamatkövetelés vonatkozásában nem jött létre megállapodás. Előadta, hogy az üzletrész vételárát visszautalta a M.T. Kft.-nek. A perrel érintett időszakban a pénzeszközt nem az alperest, hanem a korábbi vevő használta.

Az eljárás során perbe hívta a Alperesi beavatkozó-t, aki az alperes pernyertessége érdekében a perbe beavatkozott.

A Fővárosi Bíróság a 2009. július 3. napján kelt 22.G.41.720/2008/10. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 38.552.630,- Ft-ot és ezen összeg után 2008. április 12. napjától a teljesítésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű kamatát, továbbá 2.595.625,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperes keresete megalapozott. A Ptk. 361. § (1) bekezdése szerint, aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles azt visszatéríteni.

A felperes a jogerős ítélet alapján a vitatott üzletrész vételárát az alperesnek átutalta. E kifizetés utóbb - a Legfelsőbb Bíróság döntése alapján - jogalap nélkülivé vált. A felek egyezően adták elő, hogy a vagyoni előnynek tekintett összeget az alperes megfizette.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint helytállóan hivatkozott a felperes a Ptk. 363. § (1) bekezdésére, miszerint a gazdagodással kapcsolatos vagyoni előnyök visszatérítésére a jogalap nélküli birtoklásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, a Ptk. 195. §-a tartalmazza, hogy a birtokos köteles a jogosultnak kiadni a dolog meglévő hasznait, kivéve, ha ellenszolgáltatás fejébe jutott birtokához és jóhiszemű volt. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy az alperes jóhiszeműsége nem vitatott, a tőkét a bíróság jogerős ítélete alapján tartotta birtokában, azonban az nem állapítható meg, hogy annak fejében a felperes részére ellenszolgáltatást nyújtott, illetve az ellenszolgáltatásnak tekintendő üzletrészt a felperes visszaszolgáltatta a Legfelsőbb Bíróság határozata alapján.

Megállapította a kamat mértéke vonatkozásában, hogy a felperes helytállóan alkalmazta a Ptk. 301. § (1) bekezdésében foglaltakat, utalt arra a bíróság, hogy a Ptk. 293. §-a szerint, ha a kötelezett kamattal is tartozik, és a fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elég, azt elsősorban a kamatra, és ezt követően a főtartozásra kell elszámolni. A felperes által alkalmazott elszámolás helyességére tekintettel az alperes a felperes által megjelölt összegű tőke tekintetében 2008. április 11. napján késedelembe esett, ezért köteles a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére.

Rögzítette, hogy az alperes az eljárásban a kereset jogalapját vitatta, azösszegekre vonatkozóan nem tett nyilatkozatot, a felperesi számítást helyesnek tekintette.

Végül rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a Pp. 141. § (6) bekezdésében írtak szerinti kioktatás ellenére további nyilatkozatot nem tett, bizonyítási indítványa nem volt sem a kereset jogalapja, sem azösszegekre vonatkozásában.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott azzal, hogy az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján 1.356.500,- Ft + áfa összegben határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását, valamint perköltségben történő marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy jogalap nélkül nem gazdagodott, mert a felperes birtokába bocsátotta a vételár ellenértékeként a megvásárolt üzletrészt, majd a felperes által fizetett vételárat azonnal és haladéktalanul a jogerős bírósági határozat végrehajtásaként visszautalták a **M.T. Kft.**-nek, illetve a beavatkozónak. A vételár megfizetésére, illetve visszafizetéséhez a részéről az üzletrész szolgáltatása járult, azt a felperes a vételár ellenértékét a perbeli időszakban birtokolta, szolgáltatás nem maradt ellenszolgáltatás nélkül. A jogalap nélküli gazdagodás megállapításához szükséges a gazdagodás bizonyított ténye, hogy azzal a visszakövetelés időpontjában a jogalap nélküli gazdagodó rendelkezzen. A felperes által az üzletrész ellenértékeként megfizetett vételárat az üzletrész előző, eredeti vevőjének a **M.T. Kft.**-nek visszautalta, így a gazdagodást eredményező forrást jogszerű magatartása következtében nem birtokolta, vétkesség nem terheli. A felülvizsgálati eljárásban hozott döntést megelőzően a felperessel közösen a jogerős másodfokú határozatot végrehajtották, viszont az elsőfokú bíróság ítélete az alperesnek kárt okozott, nyilvánvaló, hogy ilyen szándéka a Legfelsőbb Bíróságnak sem volt, felülvizsgálat döntésével. A jogerős bírósági határozatot jóhiszeműen hajtották végre, ebbe a körbe tartozott az üzletrész vételárának a visszautalása a **M.T. Kft.** részére. Amennyiben az üzletrész vételára után ügyleti kamatot is kellene fizetni, akkor ez a felperesnek ténylegesen vételár-csökkenést jelentene. Kifogásolta, hogy a jegybanki alapkamat mértékében történt a gazdagodás meghatározása és azt, hogy miért tekinti a kamatot mint gazdagodást kamattal terhelt szolgáltatásnak az elsőfokú bíróság, hiszen a rendelkező rész szerint az érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű kamatának megfizetésére kötelezte az alperest. A Legfelsőbb Bíróság ítélete visszamenőlegesen nem állapít meg esedékességi időpontot, tehát nincs a felperesnek jogcíme a fentiek szerint; az elsőfokú bíróság ítélete szerint nem is áll fenn ez a jogcím, mert nem késedelmi kamatfizetést állapított meg, hanem jogalap nélküli gazdagodást. Így az elsőfokú bíróság késedelmi kamat rendelkezései saját álláspontjával is ellentétesek.

Az alperes fellebbezésére a felperes ellenkérelmet nyújtott be, amelyben kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, érdemben annak helytálló indokaira tekintettel. Álláspontja szerint abban az esetben lenne jelentősége az alperes által előadott, a Alperesi beavatkozó részére vagy a **M.T. Kft.** részére történő visszafizetésnek, ha tényállás szempontjából releváns lenne az a tény, hogy az alperes mire használta fel az általa fizetett vételárat. Tény, hogy az alperesnek a vételár-visszafizetési kötelezettsége keletkezett az Ítélet tábla jogerős ítéletét követően a Alperesi beavatkozó vagy a **M.T. Kft.** felé, az nem állapítható meg azonban, hogy az milyen forrásból teljesült, azt sem tudják, hogy a társaságok felé fizetett-e kamatot az általa használt pénz után vagy sem. A per szempontjából irreleváns, hogy ez a visszafizetés milyen forrásból történt, kamatelszámolás volt-e az alperes és a Alperesi beavatkozó vagy a **M.T. Kft.** között. Az alperesnek mindenképpen vissza kellett fizetnie a vételárat, így az, hogy az általuk megfizetett 600.000.000,- Ft után az alperes ténylegesen realizált-e kamatot, vagy ezt egyéb tartozásai törlesztésére használta fel, a per szempontjából szintén irreleváns. Téves az az alperesi állítás, hogy a társaság a jogerős ítélet és a Legfelsőbb Bíróság határozatának meghozatala közötti időszakban ténylegesen rendelkezett a perbeli üzletrésszel,

semmilyen formában nem gyakorolták tagsági jogait. Álláspontja szerint annak van döntő jelentősége, hogy a Legfelsőbb Bíróság határozata alapján, visszamenőleges hatállyal, 2005. októberétől kezdődően került bejegyzésre az üzletrész tulajdonosaként a Alperesi beavatkozó Amennyiben a felperesi igény az alperesnél hiányzik, azt nyilvánvalóan az üzletrész tényleges tulajdonosától (2005. októberétől számítottan) a Alperesi beavatkozó-tól kell követelnie. Ugyanis már ekkor meg kellett fizetnie a teljes vételárat, annak hasznát (kamatát), ettől az időponttól kezdődően az alperes kellett (vagy kellett volna), hogy „élvezze”. E körben vele kell elszámolnia. Az alperes jóhiszeműségét az elsőfokú bíróság is megállapította ítéletében, a jogalap nélküli gazdagodás, illetve birtoklás szabályainak alkalmazásával helytálló az elszámolás. Végül rámutatott, hogy az alperes tévesen hivatkozik arra, hogy kamat után követel kamatot. A 600.000.000,- Ft-ot a felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélet szerint az alperes annak készhez vételét követően valóban visszautalta a részére, beszámítva a jogosan visszajáró perköltséget is, ez azonban részteljesítésnek minősül; annak elszámolása a Ptk. 293. §-a alapján történt. A részteljesítést elsősorban a kamatokra számolták el, ily módon a perben érvényesített összeg tőkekövetelésként jelentkezik, amely után jogosan követel kamatot, az elsőfokú bíróság ítéletében is hivatkozott Ptk. 301. §-a alapján, amely a kamat mértékére nézve is irányadó. A bíróság által a Ptk. 301. §-a alapján alkalmazott kamatláb rendkívül méltányos az alperesre nézve, hiszen abban az időszakban a bankok által ajánlott betéti kamat ennél lényegesen magasabb volt.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezés érdemben nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helyesen marasztalta az alperest a felperes keresetének megfelelően.

A fellebbezés annyiban megalapozott, hogy a keresetben megjelölt jogcímen nem jogosult alperestől követelni a felperes az általa megjelölt összeget.

A Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján a jogalap nélküli gazdagodás megállapítására akkor van jogi lehetőség, ha a vagyoni előny kimutatható, az előny megszerzése jogalap nélkül történt, és az előnyhöz a kötelezett más rovására jutott.

A bíróságnak a felek jognyilatkozataihoz való kötöttsége nem jelenti azt, hogy ha valamelyik fél a perbeli jogviszony jogi minősítését illetően tévesen rossz jogcímet jelöl meg, azt a bíróság a határozata meghozatalánál nem minősíthesse a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően. Erre azonban csak akkor van lehetőség, ha a helyes minősítéshez valamennyi tény, bizonyíték, adat rendelkezésre áll (EBH 2004/1143.).

A rendelkezésre álló tények és bizonyítékok alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperesi igény a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján megalapozott, amelynek értelmében pénztartozás esetén a kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett a késedelmét kimenti, illetve a tartozás egyébként kamatmentes.

A fellebbezés kapcsán rámutat a Fővárosi Ítéltábla, hogy a késedelem objektív jogkövetkezménye pénzkövetelésnél a kamatfizetési kötelezettség, ezért ezen a jogcímen megalapozott a felperes keresete; az abban részletezett elszámolásra és a kamat mértékére is kiterjedően, arra is figyelemmel, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes a kereset összegszerűségét nem vitatta, e körben bizonyítékot nem terjesztett elő.

Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján hagyta helyben, részben módosított indokolással.

Az eredménytelen fellebbezésre tekintettel az alperes köteles megfizetni a felperesnek az ügyvédi munkadíjból álló költséget a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján azzal, hogy az áfa-t is tartalmazza.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperesi beavatkozó eljárásával a felperesnek többlet költsége nem merült fel, ezért ennek tárgyában a határozat hozatalt mellőzte.

Budapest, 2010. év április hó 8. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke, előadó

. Tibold Ágnes sk.
bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő